

לנגד עיניים מזרחיות

זהות וייצוג עצמי בקולנוע תיעודי ישראלי



מירב אלוש לברון | לנגד עיניים מזרחיות

לנגד עיניים מזרחיות הוא התחקות צמודה וראשונה מסוגה אחר הקולנוע התיעודי המזרחי בישראל. הספר עוסק במגוון רחב של סרטים שנוצרו בשלושת העשורים האחרונים בידי יוצרות ויוצרים מזרחים, בני הדור השני והשלישי להגירה, ומציע התבוננות מקיפה בייצוג העצמי המזרחי בקולנוע הישראלי. ניתוח הסרטים בוחן ומגדיר מחדש מנקודת מבט מזרחית סוגיות כמו הגירה, זיכרון, בית ומקום, מרכז ופריפריה, מעמד, תרבות, מגדר ולאומיות, שמעסיקות את שיח הזהות הישראלית בקולנוע התיעודי המקומי. היוצרות והיוצרים, הפועלים בלב תעשיית הקולנוע הישראלית או מצויים בראשית דרכם האמנותית, חוזרים באמצעות סרטי התיעוד להוריהם ולסיפורים המשפחתיים או הקהילתיים שלהם. הם מביימים אותם מחדש בעזרת העדות והארכיב, חושפים כאבי הגירה וזיכרונות שהודרו מהנרטיב ההיסטורי הרשמי של מדינת ישראל ומעניקים קול ודימוי להווי חיים פריפריאלי ומעמדי ולתרבות מזרחית. דרך התיעוד והשחזור הם מותחים ביקורת על ייצוגים דומיננטיים של מזרחיות, מביעים התנגדות להם ותובעים מחדש את זהותם.

קולנוע תיעודי נועז וחדשני זה ממקם מחדש את המזרחיות על פני רצף של זמן ומרחב יהודי וישראלי ומעניק לה נראות וייצוג בעולם ההיסטורי. הוא חושף אותה כזהות כלאיים – זהות שממוקמת בין ניגודי התרבות המגולמים בתפיסה ההגמונית ומעבר להם, כמו מזרח-מערב, דת-חילון, מודרניות-מסורתיות, וחותרת תחתם, ובכך מציע אופק תרבותי חדש לישראליות. מן הסרטים הנידונים בספר: פנטסיה שלי של דוקי דור, עליה של נעם אדרי, הדרום: אליס לא גרה כאן אף פעם של סיני בר דוד ורוח-קדים – כרוניקה מרוקאית של דוד בן שטרית.

ד"ר מירב אלוש לברון היא חוקרת קולנוע ומרצה בבית הספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש שטיב טיש באוניברסיטת תל אביב, פעילה במאבק המזרחי בישראל. פרסמה מאמרים בכתיבת עת שונים בסוגיות של גזע, אתניות ולאומיות בקולנוע ובמדיה וכן מאמרי דעה בעיתונות היומית על פוליטיקה וחברה בישראל.

צילום העטיפה מתוך הסרט עליה (נעם אדרי, ישראל 2014) | עיצוב העטיפה: יהודה דרי



מחיר קטלוגי: 98 ש"ח | דאטאקוד: 32-22131 | ISBN 978-965-13-2839-8
www.am-oved.co.il | www.facebook.com/AmOvedBooks



בית ספר לקולנוע וטלוויזיה ע"ש שטיב טיש
הפקולטה לאמנויות ע"ש זלנדה רודן כ"ץ
אוניברסיטת תל אביב